

Stanisław Mazur

"Formacja eucharystyczna młodzieży do czynnego udziału we Mszy świętej w świetle wypowiedzi maturzystów miasta Przemyśla", Zdzisław Janiec, Lublin 1993 : [recenzja]

Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej 1, 261-263

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. ZDZISŁAW JANIEC, *Formacja eucharystyczna młodzieży do czynnego udziału we Mszy świętej w świetle wypowiedzi maturzystów miasta Przemyśla*, ss. 245 format B5, Lublin 1993.

Od ponad dziesięciu lat Katedra Liturgiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego prowadzi na terenie całej Polski badania, jak młodzież przyjmuje ogónokościelny model życia na co dzień Eucharystią oraz na ile jest do tego w szeroko pojętej praktyce duszpasterskiej przygotowywana i formowana. Wśród licznych opracowań z terenu Polski południowej¹ otrzymujemy do ręki, wydaną przez Pracownię Poligraficzną Stowarzyszenia Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” w Lublinie, obronioną jesienią 1993 r. na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, rozprawę doktorską ks. Zdzisława Jańca pt. *Formacja eucharystyczna młodzieży do czynnego udziału we Mszy świętej w świetle wypowiedzi maturzystów miasta Przemyśla*.

Do opracowania tematu, obok bogato cytowanych dokumentów Kościoła i literatury przedmiotu, jako podstawowe źródło, w założeniu metody empirycznej, posłużył obszerny kwestionariusz ankietowy. Został on przygotowany i wielokrotnie wykorzystany we wcześniejszych opracowaniach podobnej kwestii².

---

¹ W ostatnich latach pod patronatem Katedry Liturgiki KUL powstały opracowania tematu wśród młodzieży Brzozowa (2 opracowania), Jarosławia, Kolbuszowej, Krosna, Leżajska, Nowej Dęby, Nowej Sarzyny, Ropczyc, Radymna, Sanoka, Stalowej Woli, Tarnobrzegu, Żołyni oraz jednej ze szkół średnich w Rzeszowie.

² Przyjęty format kwestionariusza wykorzystywano we wszystkich wyżej wspomnianych opracowaniach. Pierwszą pracę doktorską na tej podstawie zrealizował ks. E. Stencel z dawnej diecezji pelplińskiej. (Stencel E., *Formacja liturgiczna młodzieży akademickiej do czynnego udziału we Mszy św. w świetle wypowiedzi studentów związanych z ośrodkiem duszpasterstwa akademickiego „Emaus” w Bydgoszczy-Fordonie*, Lublin 1991(mps BKUL).

Autor posiadając doświadczenie socjologiczne³ starał się jeszcze to narzędzie korzystnie zmodyfikować.

Badania przeprowadzono na przełomie marca i kwietnia 1991 r. czyli w pierwszym roku katechezy w szkole, co niewątpliwie stworzyło okazję do obiektywnych sondaży nie tylko wśród uczęszczającej dawniej młodzieży wierzącej, lecz pozwoliło się również wypowiedzieć uczniom zaniedbanym religijnie a nawet niewierzącym. Pozytywne rezultaty przyniósł również fakt, że badania przeprowadzono wśród 400 maturzystów ze szkół różnej specjalizacji, co poszerzyło materiał źródłowy.

W tematycznym układzie rozprawy Autor nie ogranicza się wyłącznie do suchej, socjologicznej relacji i oceny wypowiedzi. Opracowane, dobrze zaadoptowaną tu metodą paradygmatu pastoralnego, zagadnienie przedstawia w sześciu stopniach naświetlenia. W pierwszym bloku tematycznym (s. 19-41) przybliży czytelnikowi założenia warsztatowe przez charakterystykę badań i przedstawienie ankietowanej zbiorowości.

Druga część (s. 43-66) wprowadza w tematykę pracy. Ukazuje tu relacje respondentów do obowiązku czynnego udziału we Mszy św. (ocena, częstotliwość i motywy uczestnictwa lub opuszczenia udziału w liturgii niedzielnych i świątecznych Mszy św.).

Trzeci rozdział (s. 67-108) sięga nieco głębiej. Próbuje stwierdzić i ocenić stan świadomości badanych w temacie: istota, struktura oraz zewnętrzne sposoby i wewnętrzne postawy uczestnictwa we Mszy św. oraz znaczenie Eucharystii dla duchowego życia i formacji chrześcijańskiej.

W czwartej grupie tematycznej (s. 109-162) analizowano formy pomagające w przeżywaniu Mszy św. Wyakcentowano tu dialogiczną formę Eucharystii, różne posługi liturgiczne z uwzględnieniem form obrzędowych i oprawy estetycznej, postaw, znaków i symboli pomagających w pełnym, świadomym uczestnictwie w liturgii.

Piąty rozdział (s. 163-210) obejmuje zagadnienie formacji do wewnętrznego udziału we Mszy św. Ukazano tu postawy nawrócenia, poczucia wspólnoty z innymi uczestnikami. Zwrócono uwagę na konieczność formowania postawy ofiarniczej, częstego przyjmowania Komunii św. oraz postaw pełnienia misji Chrystusowej w świecie.

---

³ Pierwsze kroki naukowej drogi stawiał na sekcji Socjologii KUL pod kierunkiem prof. dra hab. W. Piwowarskiego. (Janiec Z., *Religijność młodzieży katechizowanej na przykładzie parafii M. B. Szkapleżnej w Rozwadowie-Stalowej Woli*, Lublin 1976 (mps BKUL).

Rozdział szósty (s. 211-228) poświęcono charakterowi formacyjnemu i ewangelizacyjnemu Mszy św. z udziałem młodzieży.

Najcenniejszym elementem pracy jest końcowa część poświęcona wnioskowi i pastoralno-liturgicznemu postulatowi oraz ciekawym prognozom duszpasterskim. Można je zapewne z powodzeniem odnieść do szerszej populacji młodych chrześcijan w Polsce. Nie bez znaczenia może się również okazać bogata literatura przedmiotu podana na końcu opracowania.

Pozycja wydana drukiem zawiera 245 strony formatu B5. Niestety jej nakład 300 egzemplarzy został już wyczerpany.

Nieco mylny dla przypadkowego czytelnika może okazać się zawężony tytuł umieszczony na okładce: *Formacja eucharystyczna młodzieży*. Mimo, że z jednej strony za pozytywny należy uznać fakt uczestniczenia w badaniach młodzieży określającej się jako *obojętny* czy *niewierzący* należy sceptycznie podejść do możliwości zrozumienia pytań kwestionariusza przygotowanych w pierwotnym zamierzeniu dla młodzieży zaawansowanej religijnie. Stąd za mało wartościowe, często zupełnie nieprzydatne należy uznać wypowiedzi tej dość licznej grupy respondentów - a szkoda. Na tytule większe szanse werbalizacji swoich eucharystycznych przeżyć miała młodzież skupiona w kręgach Odnowy w Duchu Świętym. Niemalym mankamentem dla niezaznajomionego z metodyką socjologiczną jest zastosowanie w opracowaniu dwojakiego sposobu obliczania procentu wypowiedzi badanych⁴, zaciemniające często wyciąganie wniosków faktycznych.

Mimo to uważna lektura pozycji daje niewątpliwą szansę szerszego spojrzenia na zagadnienie udziału we Mszy św. młodego pokolenia. Z nadzieją czekamy na równie wnikliwe opracowanie tematu z terenu miasta Rzeszowa. Będzie ono tym ciekawsze, że badania zostały przeprowadzone wśród młodzieży, która edukację katechetyczną a zarazem formację dojrzałości chrześcijańskiej przeżywała już w ramach katechezy w szkole, po której tak wiele się spodziewamy.

Ks. Stanisław Mazur

---

⁴ Procent obliczano czasem od ilości respondentów, czasem od ilości wypowiedzi.